

beznipolne oči, njeno vdano lice in njen mirni obraz. »Žena,« je ponovil, »Janeza, Janeza... žena, sama bova; Janez je padel, se ne vrne več...«

Z grozo v očeh je strmel v njen prepadli obraz; žena se je krčevito stresla in obstala nema z nepopisnim izrazom okoli usten. Mož je pozorno in brez najmanjšega diha zrl v njene oči. Par hipov je to trajalo, nato mu je zdrknila na prsi — kar se je zgodilo potem, ni bil ne krik, ne jok, bila je zadušena bolest, ki je hotela vpiti, kričati, nekaj raztrgati, pa je vse ostalo v grlu, v srcu, v prsih, ker je bilo prestrašno, da bi moglo na dan, ker je vsebovalo toliko gorja, groze, bridkosti in bolečine, da je zamrlo, se zadušilo, preden je prišlo čez ustnice. Čez majhen hip so se ji ustnice blaženo nasmehnile, tako mladostno blaženo, da se je Urbanu napravila za hip omotica.

»In pisma ne bo mogel pisati...« je dahnila in omahnila nazaj. Mož se je zavedel in planil pokoncu. Nji so pa odpovedale noge in roke. Zlezla mu je pred noge, dvignil jo je ves bled in prepaden, položil jo na posteljo, močil ji senci, klical jo po imenu, poslušal srce; vse mirno, vse blaženo, tako sveto mirno, sveto blaženo... Smehljaj, poln sreče je ležal na njenem obrazu, tako neizrečeno mladosten je bil njen obraz, kakor na dan poroke: bel, nekoliko izmučen, a mladostno navdahnjen, kakor na dan Janezovega rojstva.

Starec je obsedel topo in nemo, sam osamljen na stolu pri njenem vzglavju, sam osamljen na širnem božjem svetu. Vse mu je bilo nerazumljivo, daljno, kakor grozen sen, kakor prestano trpljenje, kakor pripovedovana groza. Sedel je ob njej, strmel v njen obraz in se ni mogel domisliti, kaj vse to pomeni, si ni mogel razložiti, kaj se je zgodilo.

Njen mladostni obraz se je smehljaj kakor na

dan Janezovega rojstva: Dobro se je Urban spominjal, kako ga je takrat utrujena, a srečna pogledala, poklicala ga rahlo k sebi, odgrnila dete ob sebi in dejala: »Urban, to je tvoje in moje!« In zdaj je bil na njenih ustnah isti izraz, isti smehljaj, ista sreča — — — — —

Čez dolgo uro je šel h konjem. Zdelo se je, kakor da prihaja s pokopališča. Rahlo je zaprl vrata za seboj: »Spi,« si je dejal. »Le naj spi; trudna je. Moj Bog,« si je rekel, »ali res spi?« Pokukal je nazaj v sobo, rahlo poklical, pozorno položil prst na usta in poslušal. Nato se mu je zopet nekam mudilo, hitel je naglo h konjem. Žrebiček je veselo skakal v kotu, Urban ga je pogladil po čelu in dejal: »Ti si bil bolan! —«

Potem je sedel na stol v kotu in se čudno zamislil. Videlo se je, da bi nekaj rad razumel, da bi se nečesa rad domislil. »Kam sem dejal?« Vsaj zdelo se mu je, da je nekaj nekam skril, da zaman išče, da se zaman trudi. »In ti, Pera?« je dvignil glavo, »in ti, Pera, bova šla po gospoda?« Ob teh besedah je obstal, zmajal z glavo: »Da, da, in gospa ne razume, o, gospa ne razume...«

Zdelo se je, da nekaj posluša, da nekoga pričakuje, nato se je stresel, vzpel pokoncu, opotekel se in zahropel:

»Vse je mrtvo!«

Konji so prestrašeno strigli z ušesi in sočutno gledali vanj. On pa je stopil k Mišku, ga prijel za grivo in mu zašepetal: »Vse je mrtvo! Ali razumeš?« Miško ga je zvesto pogledal z zdravim očesom. Urban je sedel v jasli med Përo in Miškom. »Zdaj bom pri vas; sam sem, če me nihče ne razume, me vsaj vi, božje živalce, zlati prijatelji moji...«

In Urban je ponavljal te besede in vpraševal: »Zlati prijatelji moji, ali razumete?«...

Razvalina Gallenberg
pri Zagorju ob Savi.